

Árni M. Dam, form. í Felagnum Línuskip:

Fiskifrøðingar vunnið – fiskarar og Føroyar tapt

Sama fer at henda til várs, tá eykakvotan verður útbýtt, sum hendi nú í mei/juni: Landsstýrið tekur toskin frá línuskipunum og útróðrarbátunum og gevur trolarum, so hesir kunnu fiska upsan upp.

Als einki samsvar millum yngulkanningar og fiskiskapin, og kortini sleppa fiskifrøðingar snikkaleysir undan fylgjunum av teirra eyðsýndu feilmetingum.

Mistøkini hjá fiskifrøðingum verða vard av lógini, men fiskimenn, um teir skulu prógva, at teir hava rætt um stovnsstøddina, mugu bróta lógina, so teir fáa bót ella í ringasta føri missa fiskiloyvið.

Nú Landsstýrið tilmælti og Løgtingið samtykti, at sett toska-MLV'ð til 10.000 tons næsta kvotaár, ber til at ímynda sær, hvat fer at henda, um eykakvota verður ásett til várs.

Tá vit koma út í januar, verða allir skipabólkar lidnir við sína toskakvotu, tí eingin vil koma í ta støðu, sum línuskip og útróðrarbátar komu í, tá eykakvotan bleiv tillutað, mánaðarskið ið mei/juni.

Tá fingi bólkarnir línuskip og útróðrarbátar, hóast teir vóru lidnir við sínar kvotur, bert um 3% hvør av 4.000 tonsam av toski eyka – hóast lógin greitt sigur ávikavist 23% og 28% til hvønn av hesum skipabólkunum.

SAMA UMBERING SUM SEINAST

Umberingin hjá landsstýrinum til várs verður sum seinast: Vit eru noyddir at taka toskin frá línuskipunum og bátum 20-110 tons, tí helvtin av uppsakvotuni er eftir, og samfelagsliga hava vit ikki ráð at lata henda upsan svimja. (Bert trolarar fiska sum kunnast størstu nøgdina av upsa).

Altso ístaðin fyrri at áseta eina hóskandi toskakvotu fyrri alt kvotuárið, (Stovnsræktarnevndin mælti til 19.500 tons, sum stovnurin nú tolir við teimum avmarkingum, ið eru fyrri aktiva veiðu), so tað hevði verið samanhag millum toska- og upsa MLV'ð, uttan at taka frá húkaflotanum, tó valdi landsstýrið heldur at áseta so lága toskakvotu, at toskurin í eykakvotuni til várs „má“ flytast frá húkaflotanum til trolararnar.

Hjalti í Jákupstovu hevur fingið Landsstýrið at spæla við. Tað sum nú er eftir er – við tí veruliga høga upsa MLV'num í mun til toska MLV'ð er, at provokera løgtingið til at broyta býtið millum veiðubólkar.

ÁRGANGURIN 93 OG 94 GREIPAÐUR ELLA ÚT GJØGNUM LENSI-PORTRIÐ

Hjalti í Jákupstovu sigur seg bert fylgja lógini um vinnuligan fiskiskap.

Hann veit kanska betur enn nakar annar, hvat landsstýrið hevur bundið seg til: Nevniliga at fylgja fiskifrøðingum.

Eingin beinleiðis veiða skal vera eftir toski, fyrr enn árgangirnir '93 og '94, sum smbr. yngulkanningum er væl fyrri. Hetta fer at beina fyrri húkaflotanum, tí tá toska MLV'ð er sett so lágt sum nú, verður einki av hesum árgangum skrásettur í fiskiskapinum komandi kvotaár – av teirri einføldu orsök, at hann verður antin greipaður ella fer út aftur gjøgnum lensiportrið.

ANTIN IKKI GÝTTUR ELLA IKKI FISKADUR

Hvussu verða yngulkanningar brúktar av fiskifrøðingum?

Hyggja vit at gongdini í yngulkanningunum hjá Fiskirannsóknarstovuni frá 1983 til 95, er strikumyndin sum niðanfyri:

Tað mesta av toskafiskiskapinum í dag er 5 og 6 ára gamal fiskur, nevniliga árgangirnir 1989 og '90, sum smbr. yngulkanningunum ongantið er gýttur!

Viðari kann ein spyrja, hvar blivu veldugu yngulárgangirnir 1987 og '88 av? Teir skuldu givið rokfiskiskap í 1992 og 1993. Ístaðin fingi vit lakastu fiskið eftir toski í mannaminni!

Tað, sum sambært Hjalta í Jákupstovu skal geva okkum nakra vón um beinleiðis fiskiskap eftir toski aftur, eru árgangirnir 1993 og '94.

Sorgarleikin er, at hesin fiskur verður neyvan at siggja á nokrum vektasóli fyrr enn hann er 5 ára gamal, og tað verður ikki fyrr enn í 1998 og 1999. Inntil tá, og tí syrgir kvotalógin fyrri, verður hann antin greipaður ella blakaður út aftur.

Samanumtikið kann ein siga um yngulkanningar, at tess minni verður gýtt, tess meiri fiskur, og tess meiri verður gýtt, tess minni fiskur kemur inn í fiskiskapin.

FISKIFRØÐINGAR FÁA ALTIÐ RÆTT

Tá kvotur eru settar á tey

ymsu fiskaslógini, fáa fiskifrøðingar altíð rætt. Tað hevur kvotasøgan prógvað. Sera góðar grundir eru fyrri tí.

Fiskimaðurin hevur ongan møguleika at prógva tað mótsatta.

Fiskifrøðingarnir fáa valdið, tí ring fiskið gera, at tað sær út, sum teirra (altíð) døpru spádómar um ovurfisking ganga út. Tá verða (kvota- og eftirlits) lógir smíðaðar, sum verja tað, ið fiskifrøðingar siga.

Skal ein fiskimaður prógva tað mótsatta, sum í hesum rokfiskitiðum, so noyðist hann at bróta lógir landsins, fær bót ella í ringasta føri missir fiskiloyvið.

EYDMÝKING Í BARENTSHAVINUM

Vit sóu, hvat hendi í Barentshavinum: Rúm tíð gekk, áðrenn fiskifrøðingar sleptu pástandi sínum um, at toskurin var fyrirbeindur, og noyddust viðganga, at fiskurin var afturkomin í miljóna tonsatali.

Ikki fyrr enn stórt trýst var lagt á myndugleikar og móti fiskifrøðingum, vóru hesi tvingaðir at fara við

skipunum fyrri at siggja, hvat veruliga var at fáa av toski (sum teir pástóðu var ikki til).

Eftir hesa eyðmýkjandi kúvending fingi teir sær annað grundarlag at rokna stovnin útrá. Teir stýrdu og stýra fjølmiðlunum og fingi teir eisini æruna fyrri, at stovnurin kom fyrri seg aftur, hóast fiskimenn alla tíðina brúktu sama fiskimýnstur.

Men eisini har, sum nógva aðrastaðni: Tað, sum var ov nógv av toski, varð antin hildið uttan fyrri skrásetingarskipanina hjá myndugleikunum ella varð lorað út aftur gjøgnum lensi-

portirni fyrri at laga seg til kvoturnar.

FISKIVINNAN ALDRI FYRI SEG

Í Føroyum hava fiskifrøðingarnir nú fingið valdið á fiskivinnuni. Fyri hetta vald verður eingin prísur roknaður ov dýrur í mistum fiskimøguleikum, taptum landingar- og útflutningsvirði.

Prísurin verður, at fiskastovnarnir aldri koma fyrri seg aftur á pappirinum. Utan mun til, hvussu nógv er til av æti og fiski. Líkamikið hvussu nógv verður fiskað. Kvotaskipanin forðar fyrri, at fiskivinnan fær loyvi til at reisa seg aftur upp til tað, hon einaferð var, og tað hon kundi verið, tá náttúran er við okkum.

Høvuðsvinna okkara fer bert at ana, og samfelagið reisir seg ongantið aftur, av tí at fiskifrøðingar hava fingið makt.

